

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) je v zmysle § 135 ods. 6 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 106/2018 Z. z.“) orgánom trhového dohľadu. SOI vykonáva dohľad nad dodržiavaním povinností hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú, sprístupňujú, ponúkajú alebo inak sprostredkovávajú predaj cestných motorových vozidiel na trhu v Slovenskej republike.

Na základe uvedenej kompetencie SOI uskutočnila v mesiacoch september a október 2020 celoslovenskú kontrolnú akciu dodržiavanie zákazov ustanovených v § 53 zákona č. 106/2018 Z. z.

Cieľom kontroly bolo preveriť dodržiavanie zákazov ustanovených v:

- § 53 ods. 3, t. j. zákazu uvádzať, sprístupňovať alebo ponúkať na trhu v SR cestné motorové vozidlá, na ktorých došlo k neoprávnenej manipulácii so zobrazovanou hodnotou odometra alebo k neoprávnenej manipulácii s odometrom cestného motorového vozidla, bez toho, že je informácia o neoprávnenej manipulácii so zobrazovanou hodnotou odometra alebo o neoprávnenej manipulácii s odometrom zverejnená pred uvedením, sprístupnením, ponukou alebo sprostredkovaním predaja a k vozidlu je pripojený výpis z registra prevádzkových záznamov – zákazu stáčania kilometrov
- § 53 ods. 4, t. j. zákazu uvádzať, sprístupňovať alebo ponúkať na trhu v SR cestné motorové vozidlá alebo inak sprostredkovať ich predaj bez uvedenia identifikačného čísla vozidla VIN a bez uvedenia údajov o celkovej prejdenej vzdialenosti cestného motorového vozidla v každej zverejnenej cenovej ponuke, ako aj vo všetkých propagačných materiáloch, zmluvách a preberacích protokoloch – zákaz neuvádzania VIN čísla a prejdenej vzdialenosti pri ponuke a predaji.

Objektami kontroly boli právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktorí uvádzajú, sprístupňujú, ponúkajú alebo inak sprostredkovávajú predaj cestných motorových vozidiel na trhu v SR. Kontrola dodržiavania zákazov uvedenej oblasti sa netýkala fyzických osôb.

Predmetom kontroly boli cestné motorové vozidlá kategórie M a N, ktoré boli uvedené, sprístupnené, ponúkané alebo ich predaj bol inak sprostredkovaný na trhu v SR.

Odometrom sa rozumie zobrazovaná hodnota počítadla celkovej prejdenej vzdialenosti motorového vozidla. V zákone č. 106/2018 Z. z. sú vymedzené zákazy týkajúce sa manipulácie so zobrazovanou hodnotou odometra alebo neoprávnenej manipulácie s odometrom cestného motorového vozidla.

Manipulácia s odometrom je protizákonná a môže mať vplyv na bezpečnosť samotného vozidla ale aj na bezpečnosť prevádzky motorových vozidiel v cestnej premávke. Spotrebiteľ je kúpou takéhoto vozidla uvedený do omylu, pretože vozidlo nezodpovedá skutočnému technickému stavu a reálne je viac opotrebované, poruchové a v dôsledku nedostatočnej starostlivosti môže byť aj nebezpečné.

Výsledky kontrolnej akcie

V mesiacoch september a október 2020 vykonali inšpektori inšpektorátov SOI kontrolu v prevádzkových jednotkách (ďalej len „PJ“), t. j. u predajcov jazdených motorových vozidiel. Fyzickej kontrole vo vybraných autobazároch predchádzal prieskum ponuky motorových vozidiel na internetových stránkach náhodne vybraných prevádzok.

Pri zisťovaní, resp. overovaní údajov na PJ, preukazujúcich neoprávnenú manipuláciu s počítadlom prejdenej vzdialenosti cestných motorových vozidiel, t. j. stáčanie kilometrov, vychádzali inšpektori z vizuálnej kontroly údajov v samotných motorových vozidlách, pričom zistené údaje porovnávali s údajmi z inzercie daného subjektu, resp. inej reklamy. Po vykonaní kontroly porovnali údaje s údajmi kontrolovaných motorových vozidiel z Registra prevádzkových záznamov vozidiel (ďalej len „RPZV“) a údajmi od zástupcov výrobcov kontrolovaných vozidiel.

Počas kontrolnej akcie inšpektori SOI skontrolovali za účelom zistenia neoprávnenej manipulácie s odometrom **33 PJ** – predajcov jazdených motorových vozidiel. Spolu za všetky PJ skontrolovali a preverili **169 motorových vozidiel**.

Porovnaním základných informácií o vozidlách ponúkaných na predaj, zistených priamo na PJ, s údajmi v RPZV a s údajmi od zástupcov výrobcov kontrolovaných vozidiel bola preukázaná manipulácia s odometrom v **3 PJ** u **3 kontrolovaných motorových vozidiel**, čo predstavuje 9 % prevádzok s nedostatkom.

Prehľad kontrolovaných PJ a zistených nedostatkov

Stáčanie kilometrov	Celkom	S nedostatkom
Počet kontrolovaných PJ	33	3 (9 %)
Počet kontrolovaných vozidiel	169	3 (1,7 %)

Kontrolu zákazu uvádzať, sprístupňovať, ponúkať alebo inak sprostredkovať predaj cestných motorových vozidiel bez uvedenia VIN čísla a bez uvedenia údajov o prejdenej vzdialenosti cestného motorového vozidla vykonali inšpektori prostredníctvom kontroly internetových stránok/ ponúk PJ a tiež priamo pri kontrole PJ. Spolu pre tento účel skontrolovali **35 PJ** a preverili **323 motorových vozidiel**. Z celkového počtu kontrolovaných PJ sa zistilo porušenie zákazu u **4 PJ**, čo predstavuje 11 % prevádzok s nedostatkom. Počet motorových vozidiel ponúkaných na predaj bez uvedenia VIN čísla vozidla a/alebo bez uvedenia údajov o celkovej prejdenej vzdialenosti bol u týchto PJ **22 vozidiel**.

Prehľad kontrolovaných PJ a zistených nedostatkov

Neuvádzanie VIN a/alebo prejdenej vzdialenosti	Celkom	S nedostatkom
Počet kontrolovaných PJ	35	4 (11 %)
Počet kontrolovaných vozidiel	323	22 (6,8 %)

Záver

Problematika stáčania kilometrov u jazdených motorových vozidiel je na Slovensku stále aktuálna. Mnohí spotrebitelia pri kúpe vozidla ani nevedia, že zo strany podnikateľov k takémuto konaniu dochádza. Osveta v tejto oblasti je nevyhnutná, aby sa predišlo jednak porušovaniu platnej legislatívy, ale aj používaniu motorových vozíel, ktoré reálne predstavujú zvýšené nebezpečenstvo, než akého sú si spotrebitelia pri ich kúpe vedomí.

Na základe porovnania výsledkov s kontrolou v roku 2018 možno konštatovať, že v roku 2020 inšpektori odhalili výrazne nižšie percento porušení zákazov týkajúcich sa stáčania kilometrov alebo neuvádzania povinných údajov pri ponuke na predaj (VIN, prejdená vzdialenosť).

Porovnanie PJ s nedostatkom v rokoch 2018 a 2020

PJ s nedostatkom (%)	
2018	2020
Stáčanie kilometrov	
25%	9%
Neuvádzanie VIN a prejdenej vzdialenosti	
42%	11%

SOI pri svojej kontrolnej činnosti v tejto oblasti vychádza zo svojej kompetencie a kontroluje porušenia iba u právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov. V RPZV sa nachádzajú informácie o veľkom počte motorových vozidiel, u ktorých došlo k neoprávnenej manipulácii so zobrazovanou hodnotou odometra, t. j. stočeniu kilometrov. Uvedené vozidlá sú vo väčšine prípadov ponúkané na predaj na trhu v SR fyzickými osobami. Táto oblasť nespadá pod kompetenciu SOI.

Spotrebiteľ si môže pred kúpou jazdeného motorového vozidla overiť stav odometra v RPZV. RPZV je vnútroštátny register cestných motorových vozidiel, ktoré sú prihlásené v evidencii vozidiel v SR. Do registra sa zaznamenáva zobrazovaná hodnota počítadla celkovej prejdenej vzdialenosti cestného motorového vozidla v rôznych životných situáciách počas prevádzky vozidla až do jeho vyradenia z evidencie a iné informácie o týchto životných situáciách, aby sa eliminovala neoprávnená manipulácia so zobrazovanou hodnotou odometra a zaznamenala transparentná história vozidla. Povinne do registra zasielajú informácie o cestných motorových vozidlách prihlásených do evidencie vozidiel subjekty uvedené v § 48 ods. 3 zákona č. 106/2018 Z. z., napr. technická kontrola, emisná kontrola, kontrola originality, servisy, policajný zbor a pod.

V súčasnosti právna úprava umožňuje výrobcovi a zástupcom výrobcov, certifikovaným miestam opravy a osobám vykonávajúcim diagnostiku, opravy alebo údržbu cestných motorových vozidiel zapísať do RPZV aj staršie údaje dopĺňajúce históriu záznamov vozidla, ak takými údajmi disponujú. V prípade doplnenia historických údajov bude výrazne obmedzená možnosť ponúkať na trhu jazdené vozidlá s neoprávnenou manipuláciou so zobrazovanou hodnotou odometra, nakoľko spotrebiteľ bude mať na základe údajov v RPZV možnosť overenia reálneho stavu jazdeného vozidla a jeho odometra.

Opatrenia

1. Z každej vykonanej kontroly boli inšpektormi SOI spísané inšpekčné záznamy a pri zistení nedostatkov uložené záväzné pokyny na ich odstránenie.
2. V 4 PJ inšpektori SOI uložili opatrenia podľa § 152 ods. 6 písm. g) zákona č. 106/2018 Z. z., ktorými zakázali ponuku alebo predaj 22 motorových vozidiel bez uvedenia VIN čísla a celkovej prejdenej vzdialenosti do odstránenia uvedeného nedostatku.
3. V 3 PJ bolo kontrolovaným osobám vo vzťahu ku kontrolovaným vozidlám podľa § 152 ods. 6 písm. g) zákona č. 106/2018 Z. z. záväzným pokynom nariadené vykonať opatrenia zamedzujúce ďalšie uvádzanie, sprístupňovanie, ponuku na trhu, alebo inak sprostredkovať ďalšiu ponuku na trhu v SR 3 motorových vozidiel, na ktorých došlo k neoprávnenej manipulácii so zobrazovanou hodnotou odometra alebo k neoprávnenej manipulácii s odometrom cestného motorového vozidla.
4. Na základe výsledkov kontrol boli pripravené podklady na začatie správneho konania o uložení finančného postihu 4 prípadoch.